

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v B., IČO: X., v dovolacom konaní zastúpenej F., so sídlom v B., v mene a na účet ktorej koná doc. JUDr. B., PhD., advokát a konateľ, proti povinnej **M.**, bývajúcej v Z., **pre vymoženie 334,60 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12 Er 871/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 26. júna 2012, sp. zn. 5 CoE 30/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a .**

P povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor žiadosťou doručenou na Okresný súd Dunajská Streda 24. septembra 2009 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a to na základe exekučného titulu – rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu (zriadeného zriaďovateľom S., so sídlom v B., IČO: X.) z 27.5.2009, sp. zn. S.. Okresný súd Dunajská Streda uznesením zo 16. júla 2010 sp. zn. 12 Er 871/2009-11 žiadosť v časti zamietol a poverením zo 16.7.2010 č. X.* v zostávajúcej časti poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe uvedeného exekučného titulu.

Krajský súd v Trnave uznesením z 26. júna 2012 sp. zn. 5 CoE 30/2012 odvolanie oprávnenej voči uzneseniu súdu prvého stupňa sp. zn. 12 Er 871/2009-11 potvrdil, účastníkom trovy odvolacieho konania nepriznal.

Okresný súd Dunajská Streda uznesením z 18. augusta 2011, sp. zn. 12 Er 871/2009-31 exekúciu v časti, v ktorej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá zastavil.

Uznesením z 18. augusta 2011 sp. zn. 12 Er 871/2009-32 Okresný súd Dunajská Streda exekúciu aj v zostávajúcej časti, v ktorej bolo vyadné poverenie na vykonanie exekúcie zastavil. Dospel k záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v zmluve o úvere uzavretej 12.9.2008 (v bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Konštatoval, že predmetnou rozhodcovskou doložkou reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Uviedol, že podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora je povinnosťou členských štátov a ich orgánov zabezpečiť, aby nekalé podmienky v zmluvách nezaväzovali spotrebiteľov a prihladajúc ex offo k ich neplatnosti dosiahnuť odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu ich používania zo strany predajcov alebo dodávateľov. Uvedená rozhodcovská doložka núti spotrebiteľa podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, z ktorého dôvodu sa prieči dobrý mravom a preto je v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ a ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľná a teda neplatná. A preto s poukazom na § 45 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a § 57 ods. 2 Ex. por. exekúciu zastavil.

Krajský súd v Trnave na odvolanie oprávnenej uznesením zo 6. júna 2012 sp. zn. 5 CoE 30/2012 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1, 2 potvrdil, účastníkom náhradu trov konania nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že neprijateľnou sa javí aj samotná rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu povinnej dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak veriteľ podá žalobu u rozhodcu, nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku a táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade ak je neprijateľnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka, je to dôvod na zastavenie exekúcie, nakoľko táto potom prebieha na základe nespôsobilého exekučného titulu. K námietke oprávnenej, že smernica 93/13/EHS o nekalých podmienkach má len nepriamu

účinnosť a slovenské súdy ju nemôžu používať ako prameň práva uviedol, že táto predstavuje interpretačné pravidlo, ktoré súd aplikoval vzhľadom na všeobecnú povinnosť eurokonformného výkladu vnútroštátnych právnych noriem. O trovách rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 3 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom navrhla, aby dovolací súd uznesenie súdu prvého aj druhého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podanie dovolania odôvodnil tým, že:

„a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O.s.p.);

b) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O.s.p.);

c) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O.s.p.);

d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O.s.p.);

e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležite dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.);

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.)“.

Skutočnosť, že dovolanie podala bez bližšej špecifikácie dovolacích dôvodov, oprávnená zdôvodnila krátkosťou času a hrozbou uplynutia lehoty na podanie dovolania, ktorej zmeškanie nemožno odpustiť. Poukázala na to, že jednotlivé dôvody podrobne rozvinula už v odvolaní a preto nepovažuje za potrebné ich duplikovať. Napriek uvedenému konštatovaniu oprávnená mimo dovolacej lehoty následne doplnila dovolanie podaním, v ktorom odvolaciemu súdu vytýkala predovšetkým to, že v rámci právneho posúdenia veci,

sa odvolávala na nekonkrétne ustanovenia smernice a vnútroštátnych právnych noriem, v dôsledku čoho takéto právne posúdenie trpí vadami nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti a porušuje právo účastníka konania na súdnu ochranu podľa článku 46 odseku 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“).

Ďalej dovolateľka polemizovala so závermi odvolacieho súdu, že „dohodnutá rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ z úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd, že rozhodcovská doložka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná, čo vyplýva z formulárovej zmluvy, ktorej je súčasťou, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho a preto povinná ako dlžníčka nemohla jej obsah ovplyvniť, keďže mohla len záväzok z úverovej zmluvy ako celok prijať alebo odmietnuť a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov, ktoré uzavretie rozhodcovskej doložky v takomto znení spôsobí, a preto od neho nemožno vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a jeho vyjednávaciu silu spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu“.

Vyššie uvedené závery odvolacieho súdu oprávnená označila za nedostatočne zdôvodnené a ničím nepreukázané domnienky súdu. Poukazovala na to, že obchodné vzťahy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi v rôznych sektoroch služieb poskytovaných obyvateľstvu (bankovníctvo, poisťovníctvo, telekomunikácie, energetika) sú založené na formulárových zmluvách, ktorých obsah spotrebiteľa zásadne nie sú schopní zmeniť. Argument, že akákoľvek individuálne nedojednaná zmluvná podmienka je neplatná, je podľa dovolateľky absurdný a nemá oporu ani v ust. § 53 OZ a ani v smernici. Druhá veta ust. § 53 ods. 1 OZ sama osebe nezakladá neprijateľnú zmluvnú podmienku, len konštatuje, že podmienky individuálne dojednané sú prijateľné. Rozhodujúca je prvá veta ust. § 53 ods. 1 OZ, na základe ktorej musí súd jednoznačne preukázať, čo konkrétne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Jediné tvrdenie, na základe ktorého odvolací súd posúdil uvedenú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú, je to, že „spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov, ktoré uzavretie rozhodcovskej doložky v takomto znení spôsobí, a preto od neho nemožno vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a jeho vyjednávaciu silu spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu“. Podľa dovolateľky to však vedie k záveru, že rozhodcovské

doložky v spotrebiteľských zmluvách sú vylúčené a akékoľvek spory vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv musia vždy rozhodovať len všeobecné súdy.

Súdom zúčastneným na rozhodovaní dovolateľka ďalej vytýkala to, že sa nevysporiadali s judikatúrou Súdneho dvora ES a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách napriek transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Poukázala tiež na nesprávny slovenský preklad ustanovenia písm. q/ ods. 1 prílohy smernice v porovnaní s inými jazykovými verziami (anglickou, českou, poľskou, nemeckou a francúzskou) a výkladové pravidlá, vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora ES. Podľa týchto výkladových pravidiel je potrebné text únievého predpisu skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách s tým, že pokiaľ je výklad určitého ustanovenia v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorého je súčasťou. Podľa dovolateľky, z porovnania všetkých jazykových verzií ustanovenia písm. q/ ods. 1 prílohy smernice vyplýva, že len taká rozhodcovská doložka je neprijateľná, ktorá kumulatívne alebo jednotlivo a/ neposkytuje spotrebiteľovi právo alebo mu bráni v uplatňovaní práva podať žalobu na všeobecný súd, b/ neposkytuje spotrebiteľovi právo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, c/ vyžaduje od spotrebiteľa, aby riešil spory arbitrážou, ktorá nie je upravená právnymi predpismi, d/ nevhodne obmedzuje prístup k dôkazom alebo ukladá spotrebiteľovi povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Na rozdiel od doslovného slovenského znenia, podľa ktorého sa javí, ako keby sa atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ vzťahoval k sporom, tak z ostatných jazykových verzií je zrejmé, že spotrebiteľská zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi a kde rozhodcovia pravdepodobne nie sú povinní aplikovať príslušné hmotné právo. To však nie je prípad rozhodcovského konania podľa ZRK. Takéto rozhodcovské konanie je upravené právnymi predpismi a v zmysle ust. § 31 ods. ZRK sa v ňom rozhoduje podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

V doplnení dovolania oprávnená tiež navrhla so zreteľom na uvedenú právnu argumentáciu odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia podľa ust. § 243 O.s.p. a prerušiť dovolacie konanie podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s ust. § 243c

O.s.p. a na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť Súdnu dvoru ES nasledovné prejudiciálne otázky:

1/ Má sa ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov v prípade, ak je rozhodcovská doložka individuálne dojednaná?

2/ V prípade zápornej odpovede Súdného dvora na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a/ pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu?

3/ Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS, zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?

Návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. dovolateľka odôvodnila tým, že Súdnu dvoru ES by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únievého práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Povinný, ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadriili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. V rámci následného skúmania dôvodnosti návrhu oprávnenej na prerušenie konania dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný ani dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 243c O.s.p., že takýto návrh nie je dôvodný.

V tejto súvislosti treba uviesť, že konanie pred Súdnym dvorom o predbežnej otázke má povahu osobitného nesporového a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože Súdny dvor v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a návrhu účastníka na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nevyhovie, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá (v takom prípade) procesné vady konania ani v zmysle § 237 písm. f/ ani v zmysle písm. g/ O.s.p.

Vyriešenie právnych otázok nastolených dovolateľkou v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia Súdneho dvora. Nie sú interpretované právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľka domáhala. Podľa názoru najvyššieho súdu nie je otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, preto návrh na prerušenie konania zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť a dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O.s.p., ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O.s.p.). Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci

súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Právomoc súdu je upravená v ustanoveniach § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie konania a (prípadné) postúpenie veci inému orgánu.

Dovolateľka v predmetnej veci vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p. bližšie neodôvodnila. Dovolací súd dospel k záveru, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, keď napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o (dovolateľkou namietanú) existenciu prekážky rei iudicatae (§ 237 písm. d/ O.s.p.) treba uviesť, že táto patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý

nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav (vymedzený žalobným petitom) vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej P., so sídlom v B., proti povinnej M., bývajúcej v Z., o vymoženie 334,60 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12 Er 871/2009, na základe rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom (zriadeným zriaďovateľom S., so sídlom v B., z 27.5.2009, sp. zn. S. nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vada podľa § 237 písm. d/ O.s.p. konanie nezaťažila.

Konanie nie je zaťažené ani vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., lebo v predmetnej veci nebol zistený nedostatok návrhu na začatie konania. Exekučný súd totiž v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) zo strany oprávnenej ani nejde o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, ktoré

mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolaiteľka konkrétne neuviedla, aké porušenie jej práva možnosti konať pred súdom malo nastať, uviedla že odvolací súd sa odvoláva na nekonkrétne ustanovenie smernice Rady 93/13/EHS a preto je nepreskúmateľné a arbitrárne, porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo (podľa jej názoru) dôjsť tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekučného konania (po predchádzajúcom vydaní poverenia na vykonanie exekúcie).

Pokiaľ oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou – spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom a v danom prípade aj s ust. § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti treba uviesť, že uplatnený postup a prijaté právne závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napr. uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Takéto oprávnenie má exekučný súd aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade zisteného nedostatku v tomto smere je exekučný súd oprávnený konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 230/2011.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Aj dovolací súd sa stotožňuje so závermi odvolacieho súdu a súdu exekučného a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani

c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa rovnako vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O.s.p. citovaného zákona. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V predmetnej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových zistení a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože dovolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. augusta 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová